

BIO-ENERGIE HELPT BOERENLANDBOUW NIET

- Brazilië wilde kleine boeren betrekken bij de productie van biodiesel.
- Ambitieuze plan is mislukt, concluderen milieuonderzoekers.

In 2004 startte Brazilië een nationaal programma om de productie van biodiesel uit energiegewassen op te schroeven. Daarbij wilde de Braziliaanse regering lering trekken uit het eerdere programma om bio-ethanol uit landbouwgewassen te produceren. Dat succesvolle stimuleringsprogramma vanaf 1975 zorgde ervoor dat Brazilië niet meer afhankelijk was van olie-import, maar had wel geleid tot een industriële, grootschalige monocultuur van suikerriet in de regio van Sao Paulo. Daardoor hielp de ethanolproductie niet om de positie van de kleinschalige boeren in arme

Monocultuur ten behoeve van ethanolwinning in Brazilië.

regio's in Brazilië te verbeteren.

Dat kon beter, dacht de Braziliaanse regering bij de start van het biodieselprogramma. Ze stelde subsidies in zodat kleinschalige boeren in het arme noordoosten van Brazilië energiegewassen in hun bouwplan gingen opnemen.

Daarbij mikte de regering op oliehoudende gewassen als oliepalm en zonnebloem die kleinschalige boeren in hun bouwplan met voedselgewassen konden opnemen.

VERSCHUIVING VAN INVLOED

Maar het effect van die maatregel

was beperkt. Vijf jaar na de start van het stimuleringsprogramma kwam bijna 80 procent van de biodiesel van grootschalige soja-producenten uit het midden van Brazilië, terwijl andere energiegewassen maar voor 2,6 procent bijdroegen aan de biodiesel, stellen de Wageningse milieuonderzoekers Sarah Stattman en Arthur Mol in het tijdschrift *Energy Policy*. Ze concluderen dat de invloed van het Braziliaanse landbouwministerie en de vereniging van kleine boeren na de introductie van het programma is afgenomen. Daarentegen wonnen het ministerie van energie en de grote energieproducent Petrobras veel invloed bij de invoering van biodieselprogramma. Daardoor pakte het stimuleringsplan voor biodiesel net zo uit als het programma voor bio-ethanol dertig jaar eerder. **AS**